

A NAP

BUDAPEST

Kemény Nándor távozik

Kemény Nándor, a Szencsejének Rt. vezérigazgatója keddtől, azaz november 1-jétől közös megegyezéssel megvált az Rt. vezérigazgatói tisztségétől, és lemond az igazgatóságban betöltött elnöki posztjáról is. A pénzügyminiszter Kemény Nándor igazgatósági tagságát megerősítette annak érdekében, hogy a társaság a jövőben is hasznosíthassa tapasztalatait.

BUDAPEST

OTP-kamatelés a letéti jegyeknél

Az OTP Bank Rt. keddtől, azaz november 1-jétől 1,5 százalékkal emeli a pénzintézet által kibocsátott OTP-letéti jegyek kamatait. Így ezen megtakarítások kamata éves szinten 24 százalékra nő. A bank célja a kamatemeléssel az, hogy az értékpapírjait vásárló ügyfelek számára a jelenleginél vonzóbb kínálatot teremtsen. A kamatemelés a már korábban megvásárolt letéti jegyekre is érvényes. Erről az OTP hétfőn délután tájékoztatta az MTI-t.

BUDAPEST

Az Eszter Alapítvány sajtótájékoztatója

Szeretnénk, ha a szexuális erőszakos bűncselekmények megítélésében a társadalom felvilágosultabb lenne. A téma nem elemi indulatokat, bosszúvágyat, hanem az áldozatokra való fokozottabb odafigyelést igényli. Ezért hoztuk létre pszichoterápiás szakrendelőnk — jelentette ki Virág György, az Eszter Ambulancia vezetője az Eszter Alapítvány hétfői sajtótájékoztatóján, Budapesten. A több mint hároméves folyamat eredményeként létrejött Eszter Ambulancia várja azoknak a szexuális erőszakot elszenvetetteknek vagy hozzátartozóknak a jelentkezését, akik szakszerű segítséget igényelnek.

BALATON

Talaj- és vízvédelmi együttműködés

Az amerikai-magyar szakmai együttműködésre jelölnek ki két mintaterületet hazánkban, a víz és szél okozta talajerózió csökkentési lehetőségének tanulmányozására. A területeken az Amerikai Egyesült Államokban már bevált módszereket is kipróbálnak. A hétfőn Budapesten megkezdett többnapos tanácskozás során a két ország szakemberei kiválasztják a későbbiekben modellként is szolgáló területeket. A modellterület helye lehet a Balaton környezete, illetve a Mátra. Magyarországon 2,3 millió hektár területet pusztít a víz eróziós hatása. A talaj lemosódik, igen nagy a tápanyagvesztés, ugyanakkor a folyók, tavak eliszapolódnak, vízminőségük romlik.

Édes keserűségek

A CUKOR ÉVE

Évente milliárdok kerülnek némi trükkkel olyanok zsebébe, akik a becsületes munka helyett sokkal inkább a „varázslatokat”, az államkassza és az üzleti partnerek pénztárcájának megrövidítése, a törvényi kiskapuk közötti bujkálást részesítik előnyben. Ha csak a jövődéki visszaéléseket, az áfa- és vámcsalásokat nézzük, akkor is találunk különleges teljesítményekre képes „ügyeskedőket”, akik százmilliókat, sőt milliárdokat vágnak zsebre. A módszerek igen változatosak a képlet egyszerű: elorozni a költségvetéstől azt a pénzt, melyet az állampolgárok oda különféle jogcímenek befizetnek.

Szakértők szerint aligha lennének manapság „filléres gondjai” a pénzügyminiszternek, ha az elmúlt két-három esztendőben a tervezett jövedelem nagy része a cigaretta, az alkohol, a kávé, a háztartási tüzelőolaj illegális beszerzése, forgalmazása révén, és általában a feketegazdaság áttekinthetetlen útvesztőjében nem az ügyeskedők zsebébe vándorolt volna.

Szinte hozzászoktunk már, hogy minden esztendőben van egy „slágercikk”, amelyet a feketegazdaság favorizál. 1992-ben a kávé, 1993-ban az olaj évről beszéltek a vámosok, 1994-et viszont már a cukor éveként emelegetik. Szerény becslések szerint már eddig is legalább 150 millió forint az az összeg, amely az illegális cukorforgalmazás révén az államkassza helyett az ügyeskedők zsebébe vándorolt.

Magyarország cukorból önellátó ország, éves fogyasztásunk 400-420 ezer tonna körül mozog. Csak igen aszályos időszakban szorulunk némi behozatalra. Tény viszont, hogy hazánkban magasak a cukor előállítás költségei, egyik-másik európai országban és a világpiacra olcsóbban hozzá lehet jutni. A kormányzat, éppen a hazai ipar, a munkahelyek védelme érdekében, importszigorításokat alkalmaz. Ma már kevés olyan áru van, amelynek behozatalához külön engedély szükséges, a cukor ezek közé tartozik. Ugyanakkor igen magas, 80%-os vám

terheli. A Magyarországon előállított cukor a hazai piacon tehát védett termék, amely egészen biztosan jó a gyárak, az iparnak, a munkahelyteremtésnek, azonban a a fogyasztónak nem feltétlenül, hiszen szembe találja magát a diktált árrakkal, a nem mindig indokolt áremelésekkel.

Ez a jelentős árrés, a 75-85 Ft-os kilogrammonkénti belföldi cukor ár a külföldi 50-55 Ft-ossal szemben nemcsak hogy felkeltette az ügyeskedők érdeklődését, hanem igen aktív lépésekre is sarkallta őket.

A „feladat” az volt, hogy külföldön kell megvásárolni az olcsó cukrot, valahogyan ki kell játszani az engedélyeztetési procedurát, el kell kerülni a vám kifizetését, aztán már piacra lehet dobni, minimum kilónkénti 20 forintos haszonnal.

Egyik lehetséges módszer a vámtisztviselő megvesztegetése. Mert ha a pénzügyőr „eltekint” a kötelező behozatali engedélytől s ugyanakkor „igazolja”, hogy a kiszabott vámot megfizették, máris „szabad az út” a külföldi cukor hazai értékesítése előtt. Nos, volt ilyen próbálkozás, akadt hivatalnok, akit megtevesztett a beígért pénz. A vámmatóság belső ellenőrzése azonban rendkívül szigorú, előbb-utóbb kiderül a szabálytalanság. Ez esetben is hamar rájöttek a szabálytalan ügykezelésre, no és arra is, hogy a megrendelő kft. csak papíron létezett, a fiktív név mögött nyereszkezők bujkáltak.

Megint mások a maltóz-trükköt vetették be. A sörgyártáshoz szükséges árpacukor importjához nem kell behozatali engedély. Ez a készítmény azonban emberi fogyasztásra nem alkalmas, nem is ilyen célra készítik. A „varázslók” azonban cukrot vásároltak, ezt hozták be az országba, a számlán, a vámmokmányon azonban maltóznak tüntették fel. A vámos eleget tett kötelességének, ellenőrizte a vámolás előtt az árut. Felnitotta a vagon ajtaját, megnézte a keze ügyébe eső zsákok és abban valóban maltóz volt. A többiben viszont már cukor. A trükk elég gyakran bevált, a vámosoknak

feltűnt azonban, hogy az utóbbi időben olyan sok maltóz érkezett az országra, hogy akár Európa teljes sörgyártásához elegendő lenne. A legközelebbi szállítmányt alaposabban megvizsgálták: 45 tonna cukor és egy zsák maltóz lapult a vagonokban!

A legnagyobb hasznát az úgynevezett „vörös kereszt trükk” ígérte. A vámnymozókhoz Békéscsabán érkezett egy állampolgári bejelentés, amely arra hívta fel a hatóság figyelmét, hogy a városban és környékén 65 forintért, vagyis a hivatalos árnál jóval olcsóbban lehet cukrot vásárolni. Kiderült, hogy a cukor egy győri székhelyű Caritas elnevezésű alapítványtól származik, mely viszont humanitárius célzattal külföldről kapja. Az „adományok” fogadásában és továbbításában a Magyar Vöröskereszt Győr-Sopron megyei szervezetének titkára is érintett volt.

Ha valaki nem tudná, a Magyar Vöröskereszt részére érkező adományok vámmenteséget élveznek, s így ez esetben sem fizettek vámot, pedig a cukoradomány csak trükk volt, nem is akármilyen. Egy magyar származású amerikai állampolgár volt a „mecénás”. 25 000 tonna (!) elég gyenge minőségű cukrot vásárolt Lengyelországban (egy kisebb gyár egész évi termelését!) és irányította az említett alapítványnak azzal a magyarázattal, hogy az értékesítse az árut, majd a befolyt pénzből támogassa az erdélyi szegényeket.

A magyarázat azonban csak a hatóságoknak szólt, a valóság ridegebb, prózaibb és egyáltalán nem humanitárius. A szervezők, a külföldi és magyar cinkostársak, no meg a lepénzelt szervezeti titkár és önkormányzati tisztviselő 127 vagon cukor magyarországi piacra dobásával hatalmas illegális jövedelemre próbált szert tenni. A Magyar Vöröskeresztnek semmi köze nem volt ehhez az illegális tevékenységhez, a központ hivatalosan elhatárolta magát volt munkatársától, és hasonló esetek elkerülése érdekében szigorú rendszabályokat hoztak.

Halász Kálmán

NYITOTT TÁRCÁK: AGRÁRIUM

A kormány kiemelten kezeli a mezőgazdaságot, ezt jelzi az ágazat növekvő pénzügyi támogatottsága, valamint az agrárágazattal kapcsolatos törvényelőkészítő munka felgyorsulása is. Ezt hétfőn a parlamentben, a nyitott tárcák sorozat keretében tartott sajtótájékoztatón hangsúlyozták. Az agrárágazat támogatása a jövő évben több mint hatmilliárd forinttal növekszik — jelentette ki Simóka Kálmán, a PM helyettes államtitkára. Az ez évre eredetileg tervezett 57 milliárd forintos támogatással szemben a pótköltségvetés további 12 milliárd forintot jutott az agrárágazatnak, amely jövőre is további több mint hatmilliárd forintot számíthat.

Várhatóan még ez évben a parlament elé kerül az egységes Mezőgazdasági Fejlesztési Alapról szóló törvényjavaslat is.

Jövőre változik az adórendszer?

A kormány olyan változtatásokat javasol a jövő évi adórendszerben, amelyek ösztönzik a megtakarításokat, a befektetéseket, szűkítik az adóki terhelés lehetőségét, és növelik az átlagosnál jobban keresők terhelését.

Minderről Draskovits Tibor, a Pénzügyminisztérium államtitkára tájékoztatta az újságírókat hétfőn a PM-ben.

Elmondotta, hogy csak azok a periférián lévő országok tudtak felzárkózni a fejlett térségekhez, amelyek hajlandók voltak a fogyasztást jelentős mértékben visszafogni, és nagymértékben növelni a felhalmozási rátát. Magyarország szempontjából is ez a járható út. Ennek tükrében készítette el a kormány a javaslatát a jövő évi adóváltoztatásokra. A tervezetek a jelenlegi adórendszert csupán módosítani kívánják, mivel a következő esztendőben, 1995-ben az államháztartási reform keretében a Pénzügyminisztérium felkészül az adórendszer átfogó átalakítására.

A jövőre tervezett változtatások lényegesen csökkentik a társasági adót azoknak, akik nem veszik ki a pénzt a vállalkozásból, hanem azt benthagyják, illetve újra befektetik. Az így benthagyott jövedelem csak 18 százalékkal adózik. Az osztalékként kivett jövedelem adója viszont ennél jóval nagyobb. Osztalékból egyrészt 18 százalékos, majd a megmaradó összegből további 25 százalékos adót kell fizetni. E két kulcsot összeadva a társaságból kivett jövedelem adózása a jelenlegi 36 százaléknál valamivel magasabb, 38,5 százalékos lesz.

Változik az osztalék után a tulajdonosok által fizetett személyi jövedelemadó is. Ez a jelenlegi rendszerben 10 százalékos volt. A 10 százalékos kulcs jövőre is megmarad, ám 100 ezer forintig az osztalék személyijövedelemadó-mentes. Ez elsősorban a kisbefektetőknek terem kedvezőbb helyzetet.

A kormány korábbi koncepciójával ellentétben megszünteti a külföldi befektetők, vegyes vállalatok külön kedvezményes rendszerét. Az indok az, hogy a jelenlegi 18 százalékos társasági adó elegendő kedvezményt biztosít a külföldieknek is, ha nem veszik ki a pénzüket a vállalkozásból. Ha pedig kivesszük, akkor nem kell 25 százalékos további adót fizetniük, ha ennél alacsonyabb kulcsot ír elő az adott országgal kötött, kettős adóztatást kizáró egyezményt.

Az elképzelések szerint egyetemesítik a háztartási tüzelőolaj, illetve a gázolaj termelői árát. Ennek a célja, hogy megszüntessék a visszaéléseket a háztartási tüzelőolajnál. Így ugyanis ugyanaz a vámtétel terheli mindkét terméket. Az azonos ár egészen addig érvényesül, amíg a kiskereskedő megkapja az olajat. A kiskereskedő azonban a fogyasztónak olcsóbban adja jövőre is a tüzelőolajat, mégpedig

jegy ellenében. A jeggyel tudja igazolni a kiskereskedő, hogy mennyi háztartási tüzelőolajat adott el, s visszaigényelheti az i-pari és a háztartási ár közötti különbözetet. Ez az intézkedés nem érinti az olaj árát, ám az általános forgalmi adó változása miatt mégiscsak drágulni fog. A kormány azt tervezi, hogy a háztartási tüzelőolaj esetében az áfa-kulcs 12 százalékról 25 százalékra fog emelkedni, ami lite-renként 3-4 forintos drágulást eredményez majd.

Részletesen ismertették a személyi jövedelemadó átalakuló kedvezményrendszerét is. Ennek lényege, hogy minden korábbi adóalapot csökkentő kedvezményt adót csökkentő megoldás váltja fel. Így januártól — amennyiben a parlament jóváhagyja — a kifizetett tb-járuléka, valamint a munkavállaló járuléka 25-25 százaléka vonható le az adóból. A súlyosan fogyatékosok esetében ezentűl havi 600 forinttal csökkenthető a kifizetett adó. Kedvezmény vehető igénybe a nyugdíj-, az egészségbiztosítási és az öngyógyító pénzárakba történő befizetéseknél. A nyugdíjpénztárnál a kedvezmény a befizetés 40 százaléka, ennyivel csökkentendő az adó, az egészségbiztosítási, illetve öngyógyító pénzáraknál 25-25 százalékos. A szellemi tevékenységet folytatók 25 százalékos kedvezményt számolhatnak el adójukban, ám ennek maximális összege nem haladhatja meg a 25 ezer forintot. A lakásépítési kiadás, hiteltörlesztés 20 százaléka csökkenti az adót, maximálisan 35 ezer forintig. A tandíj 20 százaléka, a helyi adók 20 százaléka szintén leírható. Ismételt adókedvezményt élvez az életbiztosítás, amennyiben a parlament jóváhagyja az elképzelést. Az így kifizetett összeg 20 százaléka, maximum évi 50 ezer forint írható le az adóból. Megmarad a befektetési kedvezmény a személyi jövedelemadózában. Ám nem az adóalapot, hanem az adót csökkenti, mégpedig az ilyen célra kifizetett összeg 30 százalékaival. Ezt a kedvezményt a teljes adó 50 százalékaig lehet majd igénybe venni. A kedvezmény továbbra is a nyílt kibocsátású részvények, illetve a befektetési jegyek után jár. Mindezen túl azok az adózók, amelyek éves jövedelme nem haladja meg a 480 ezer forintot, adójukat 7200 forinttal csökkenthetik.

Egyszerűsödik az általános forgalmiadó-bevallás a vállalkozások egy része számára. Azok a cégek, amelyeknél az éves nettó áfa nem haladja meg az 1 millió forintot, a jelenlegi havi bevallás helyett áttérhetnek a negyedévesre.

ÚJ HATÁRÁTKELŐK

Mától nemzetközi határátkelőként működik tovább az Esztergom-Sturovo és az Aggtelek-Domica határátkelő, amelyeket eddig csak a magyar és a szlovák állampolgárok vehettek

igénybe. A vízumkiadás egyik határátkelőjén sem lesz, illetve az aggteleki határátkelő a téli időszakban — november 1-jétől március 31-éig — csak 8 és 16 óra között tart nyitva.

A közel 7000 lakosú Egyek község határában, a Hortobágyi Nemzeti Park területén felépült az Alföld legkorszerűbb szennyvíztisztító telepe. A 880 köbméter/nap kapacitású létesítményből a tisztított víz — mivel az megegyezik a természetes vizek minőségével — a nemzeti park területére folyik vissza